

1889.

Tizenhatszadik évfolyam.

# TORONTÁL

5-ik szám.

Vasárnap, február hó 3-án.

Vegyestartalmu hetilap. — A megye közlönye.

Megjelen minden vasárnapon.

Előfizetési ára: Egész évre 6 frt. fél évre 3 frt. negyed évre 1 frt 50 kr.

Kiadóhivatal: Ploitz Fer. Pál könyv- és könyvnyomtatás-Nagy-Becskerekben, hová az előfizetési pénzek és iktatási díjak küldendők.

Hirdetések és mellékletek minden nyelven vétettek fel a kiadóhivatalban. Kértek az iktatási díjakat az iktatmányokkal együtt legelőbb szerda reggel 10 óráig beküldeni, mivel azok különben tekintetbe nem vehetnek.

Hivatalos hirdetések: A nm. m. kir. belügyminisztérium határozata értelmében a Magyar hirdetések: A 4-hasábos szarondor első hirdetésnél 6 kr., többszörinél 4 kr. Kisebbségi hirdetések minden egyes bejegyzésért 30 kr.

100 szög egyezer közzölve és egy a hirdetés igazoló lap	1 frt 67 kr.
200 - - - - -	2 - 67 -
300 - - - - -	3 - 67 -
400 - - - - -	4 - 67 -
500 - - - - -	5 - 67 -
és így tovább minden megkötött 100 szögért 1 frttal több.	

Alulírt kiadóhivatalnak van szerkesztője, a tek. szolgabíróhivataloknak, közjegyzőknek és mások hirdetések befűzésére adni, hogy nem helybeli hirdetések csak akkor vétettek fel, legyenek bár azok hivatalos vagy magán hirdetések, ha a hirdetés díjat az itt közölt tarifá szerinti a hirdetéssel együtt beküldik, vagy pedig költözik magukat, a kiadóhivatali feladatok mellett feladatot nyújt és tápellendőt a postán mindenkor kiváltani. A Torontai kiadóhivatal.

## Rudolf trónörökös meghalt.

Drága és féltett kincsnek kellett annak lenni, melynek elveszte miatt, a fájdalomajtolta könyeknek nem permetege, hanem zápora hull a nemzet kebelére.

A legmegnyugtatóbb reményeknek és várakozásoknak olyan csillaga aludt ki a megsiratott kimúltban, melynek fénye Magyarország titokteljes jövő jébe is biztatólag bevilágított.

Hogy milyen váratlanul megrendítő volt a szerencsétlenség, már maga az is tanúsítja, hogy mikor a Hióbbposta a hír szárnyain az országban köztudomásra jutott, azt valóban és megtörténtnek senki se hitte, és csak is az örömmel elfogadott kétegy látszott enyhíteni némileg azon fájdalmakat, melyeket az országunkra nézve a leggyászosabb való kebleinkben felidézhetett.

Talán még az is némi nyugtpontot szolgáltatathatna megrázkodtatott lelkünknek, ha megkérdehetnők a gondviselést és választ kapnánk reá, mivel érdemelte meg a legnemesebb lelkű fejedelem, apostoli királyunk, védő atyánk és a nemzet, hogy ilyen borzasztó csapással legyen hosszú időkre lesújtva.

A kegyelet és szeretet őszinte szavaival ajkainkon, a szolgalelkűség hízélgésétől menten, a szomorú esemény megrendítő hatása alatt, mint igazságot mondhatjuk ki: hogy a legjobb király és a királyi család gyászában az egész nemzet osztozik.

Pótolhatlan a veszteség, mely a szülőket érte, felmérhetetlen a gyász, mely az egész országra borul.

Sok megpróbáltatáson ment keresztül uralkodónk, egyik sem volt olyan súlyos, mint a mostani.

A magyar király egyetlen fiát vesztette el, felettünk pedig, jövő felvirágzásunknak, boldogságunknak és megelégedésünk napja hanyatlott le.

A régi messze múltba kell visszamenni ha oly uralkodóról akarunk megemlékezni, a minőnek ő ígérkezett, a minőnek várta őt mindenki, a ki tehetségeit, szellemét és szívét ismerte.

A mindenki által szeretett trónörökös lelke elszállt közülünk, olyan úrt hogyva maga után, melyet az idők végtelen folyama is csak nehezen fog tudni betölteni.

A jövő útja, melyen mi biztosan vélünk haladhatni, fel van szagatva, és ki tudja, hogy a leggondosabb és lelkiismeretesebb munka mellett is fogunk-e rövid idő múlva, találhatni olyan ösvényre, mely az anyyia által keresett útvös cél eléréséhez elvezet.

A kik örökre itt hagytak bennünket, azokat lehetetlen visszaidéznünk a mulandóságából, legfeljebb sziveinkkel kísérelhetjük el őket odáig, a hol az öröm és megnyugvás mindenha fennmaradnak, a sajtó fájdalom pedig a földre visszaesik.

A mit a gondviselés végez, azt a halandók meg nem másíthatják. A hívők és igazak fájdalomkiáltása fel-

jut ugyan a királyok királyának trónjág, de ha a vallás vigaszában vissza száll is a földre, a megsebzett szívek csak nehezen vagy soha sem fognak begyógyulni.

A megrendítő esemény nyomán azt sem tudjuk: a részvét legbensőbb fájdalomával kire gondoljunk először, a Felséges szülőkre, a Fenséges övegyre, vagy nemzetünkre, a kiket az ádáz sors ilyen súlyosan meglátogatott. A fájdalomban való szövetségés azt nem teszi kisebbé, hanem még nagyobbá; és a hír szárnyain hirtelen szerte repülő váratlan esemény egyaránt riasztja fel a gunyhók és paloták lakóit.

A nemzetnek már most egyetlen némi vigasza talán csak az lehet, hogy Felséges urunk és királyunk, népének jó és igaz atyja felé a jövő eshetősegeiről elmélkedőleg azon erős hitben tekinthetünk, hogy még mindig ő lévén uralkodónk, szemünk felé törülhetlen betűkben fog ragyogni ezen felírás: „hoc regnante salus!”

Sokkal gyengébbeknek érezzük magunkat, hogy sem vigasztalásról szólhatnánk akkor, mikor az egész birodalomban gyászlobogók lengenek, és még előttünk áll a ravatal, melyen még előttünk áll a ravatal, melyen hitünk, reményünk és szeretetünk elfeledhetlen halottja nyugszik.

Lauka Gusztáv

## Nagy-Becskerek, 1889. január 31-én.

— a Százszor és százszor elmondták már, hogy a politika az exigenciák tudománya, de azért vajmi kevesen találhaók, a kik ezen alapos igazságot elfogadják és alkalmaznak. A rosszul értelmezett hazafiság sokszor tévutra terel egyeseket, a kik azután botorul nem hasznót, hanem kártokozólag szokták megválasztani az esaközöket. Az a hangadás, a mely erősnek tetszik valamely szoba falai között észrevétlenül vész el az udvar tágasabb öblében.

A ki pusztán a belügyi helyzet alapján bírálja meg a kormány intézkedéseit, nem egyszer fog hibát találni ott, a hol pedig a külügyi viszonyokkal össze mérten a legokosabb és leghelyesebb eljárás követett.

Alig van állam, a melyről elmondhatnók, hogy normalis állapotban foghat neki elkerülhetetlen működéseinek anélkül: hogy itt-ott előforduló hézagokat kipótolni, kontroversiákat kiegyenlíteni vagy elvállalt kötelességeket teljesítenie ne kellene.

Mint hogy pedig a politikai rotatióknak ilyen válságossága mellett az államokat folytonos villámok fenyegetik, jó előre kell villámhárítókról is gondoskodniok, hacsak azt nem akarják, hogy nem az Isten, hanem az emberek haragja mindazt, a mi a közre nézve hasznos és üdvös volt, el ne pusztítsa.

Az annyiszor megtámadott és recriminált 14. § bizonyosan nem azért tárgittatott meg, hogy abban a haza érdekei elvesszenek, hanem azért, hogy abban azok a bekövetkező viharokkal szemben menhelyet és védfedelelt találhassanak.

A kormány bizonyosan a legigazságosabban mérlegelheti a szükségességet, és legjobban ismerheti az indokokat, a melyek ezen szakaszt megalkotják.

A könnyen bekövetkező tüzeseteknél, nemcsak a saját házuink, hanem szomszédaink házainak biztonságáról is kell gondoskodnunk. Csak gonosz lélek adhat valakinek fegyvert azért a kezébe, hogy azzal magát agyonlöje.

A hazaurulást nem azok szokták elkövetni, a kik annak elurulásával mindent elveszthetik.

Gróf Károlyi Sándor a lázadás vagy mondjuk forradalom pusztításaitól akarta hazáját megmenteni, mikor a nagy Majthényi a kiegyezést stipulálta. Gróf Károlyi György hazája alkotmányának és kiváltságainak megmentéséért tette koczára életét és vagyonát, mikor a történetben arany betűkkel feljegyzett 1848-ik és 49-iki évek mozgalmához csatlakozott.

A miniszterelnök és a honvédelmi miniszter bizonyosan tüzetesebben és jobban ismeri az európai politikai helyzetet, hogysem oly törvényjavaslatot helyeznének a ház asztalára, a melyről csak nem előre tudhatták, hogy azzal olyan kovászt dobnak az ellenzék teknojébe, melyet azok nem nagyobb debreczeni vagy szegedi kenyérré, hanem valóságos tűzokádó hegygyé fognak felújni.

Egy miniszterelnök és honvédelmi miniszter loyaltásból engedhet kisebb vagy nagyobb koncessziókat a koronának, hanem addig egyik sem fog menni, hogy az összes haza érdekeit feláldozza és a világ egy másik részében helljen hazát keresnie.

Nincs könnyebb mint a közvéleményt a chauvinismus köpenyébe burkolozva fellármázni és felzgatni. — Vannak tetszhetős szavak és még tetszhetőbb idézések, melyek különösen a fiatalság keblében könnyen tüzet fognak, de a melyeket azután nem lehet vízzel eloltani.

Gróf Apponyi, Horváth Boldizsár, Szilágyi Dezső tagadhatlanul tudományosan mivel kiváló férfiak és hazafiak, ismerik a fegyvereket sőt okszerűen használni is tudják, melyekkel alkotmányunkat megvédhetik de nem ismerhetik tökéletesen és tüzetesen azon intézkedéseket, melyek elkerülhetlenül szükségesek, hogy a hadsereg a hazát fenyegető veszélyek és válságok alkalmával az ellenséggel szemben győzelmet biztosítólag helyt állhasson.

A hadkötelezettség nem ismer kedvezményeket és a legalsóbbtól kezdve a legmagasabbik, mindenkinek helyt kell állania és kisebb-nagyobb kellemtelenségeket kell elfogadnia, melyek csakis egyedül azt célozzák, hogy a veszély és válság idejében mentül nagyobb erőt fejthessünk ki és ne tegyük ki a hadsereget olyan félreértéseknek, melyek magukban véve csekélyeknek mutatkoznak ugyan, de kiszámíthatlan károkat okozhatnak.

Mikor a hadseregnek képzett tisztekre van szüksége, nem fog megelégedni azzal, hogy őrmesterekkel és káplárokkal kommandírozathasson.

Elvekkell kell küzdenünk, nem sofismákkal, annak vajmi ritkán van igaza, a ki ész helyett a szenvedélyt dobja az igazság mérlegébe.

## Nagy-Becskerek, január 31.

Lezajlott a véderő törvényjavaslat feletti általános vita, és a parlament — inposans többséggel — elfogadta azt.

A dolog ily állásában napirendre kellene térnünk, mert észszerűleg nem csak

felesleges a lapokban a feletti diszenció, de szemben a parlament illetékes határozatával helytelen is; és daczára, hogy ezt belátjuk, daczára annak, hogy a parlamenti többség előtt alkotmányos érületünknel fogva meghajolunk, hozzá szólunk a tárgyhoz, de nem azon szándékkal, hogy a parlament tényét megbíráljuk, hanem hogy a parlamenten kívüli mozgalomra reflektáljunk.

1848. előtti időkben, mint tudjuk, — a nemesség képezte a magyar nemzetet, s ők voltak a törvényhozók. A vármegye közönsége (a nemesek) választott két követet, és azokat utasítással látta el, és felküldte az országgyűlésre. A felküldött követek az adott és illetőleg kapott utasítás szerint beszéltek, szavaztak és meghozták a törvényt, — nem jutott eszükbe, de nem is volt szabad az utasítástól eltérni, és annak ellenére szólni, cselekedni és határozni. A megyei közönségnek kisebbségben maradt része túrni volt kénytelen, hogy a követ nem az ő üzétét képviseli az országgyűlésen, és tartózkodott azon badar lépéstől, hogy követét más irányba terelje, legfeljebb iparkodott, hogy a következő országgyűlésre a maga nézetét és akarát érvényesítse; ki volt tehát zárva az országgyűlésen kívüli demonstráció, pressió és utcai politika.

1848. után megváltoztak viszonyaink; — a hazai polgárok önszeresége felvétezt az alkotmány sáncait között, és megszűnt a kiváltságolt kaszt uralma, megszűnt a követek küldése és ezeknek utasítással való ellátása; — a nép választ képviselőket a részükrol vett program alapján, és azokból alakult a parlament, mely a választók nevében szól, határoz, törvényt hoz, és intézi az ország dolgait.

A népképviselést ki van zárva az utasítás, és a képviselőnek akarata korlátlan, meggyőződése, és az ebből folyó tette szent és sérthetetlen. — A ki ezt tagadja, vagy ez ellen cselekszik, az nem érti mi az alkotmány, és miglen illetéketlen (ha mindjárt helyes) nézetét nyers erővel, pressióval, hogy ne mondjuk tiltott módon érvényre juttatni törekszik, addig az alkotmány lényegét — a népképviselést — illuszióssá teszi, sérti és alássa.

A nemzet zöme — az azelőtti jobbagység — midőn a nemes kaszt uralkodott, nem érvényesíthette szavát. — most, midőn a törvény által fel van jogosítva, képviselője utján magának törvényt alkotni, az ellenzék ellene zúditja a fiatalságot, és ez által akarja kifejezni a közvéleményt és a nép akaratát.

A nép megelégette annak idejében a kiskorúságot, és örül, hogy maga intézheti el ügyeit, nem szorul a fiatal diákok tanácsára, nem akarja az előbbi nemesi kasztot a diák kasztal és a népgyűléssel feleserélni, mert a törvény jogot ad neki, hogy a maga lábán járjon, és oly képviselőt válasszon magának, mely neki tetszik, nem pedig azt, a kit a fiatalság megjelenez.

Ugyan hová jut a parlamenti rendszer, ha a kisebbség, a melynek a választások alkalmával nem sikerült képviselőt küldeni az országába, népgyűlések, izgatások és a fiatalság felzúditása által akar érvényt szerezni nézetének?

Mire való volna ily körülmények között a képviselő választás és a parlament? ha egyes kerületek választói, a kik kisebbségben maradtak a választásnál, a törvényhozásban döntő szóval birhatnának? Hiszen akkor kár

választani képviselőket, kár tünni az országgyűlést, és ha valamely kérdés felmerül, melynek eldöntésétől a haza boldogsága függ, dönthetne a nép zöme, a lármások akarata és népgyűlések féktelen fellépése. Hova jutnánk ily alkotmányforma mellett? mi lenne a nemzetből és a hazából? Akarna-e valaki ily körülmények közt boldogulni? vagy elhiszi-e, hogy így lehetne kormányozni Magyarországot? Vajjon ha a szabadelvű párt is rendezett volna népgyűléseket, és ezekben határozott volna az ellenzék népgyűlései akaratának ellenére, — hol a forum, mely megmondhatná és jogérvényesen döntene: melyik népgyűlésnek van igaza? Hol a határ, melynél a kétféle népgyűlések megállnának? Milyen lenne a cél, mely ily alkotmányforma mellett elérnének? Hát nem elégszünk meg a parlamentarizmussal, a szabad sajtóval és szabad gyülekezési joggal, midőn ezeket a törvény biztosítja? Boldogabbak volnánk, ha minden választókerület népgyűlések által minduntalan desavouálná képviselőjét? Érvényes és jó lenne-e az olyan törvény, midőn a képviselő az „Abzug“-tól, a fenyegetődzéstől és szitkozódástól féltében határozna rólunk és felettünk; és ha nem az ész, a tapasztalat, a hazafiság, a lelkiismeret és a meggyőződés, hanem a fiatalság és összetákolt népgyűlések akarata szabályozná a képviselőház eljárását.

Mi azt hisszük és tudjuk: hogy Magyarország addig lesz boldog, miglen a törvény szerint kormányoztatik; a mint attól eltérünk, végünk lesz, mert rosszabb lesz állapotunk a Babel torony építésénél.

Mi torontálmegyei választók bele nyugszunk képviselőink eljárásába, és fájjaljuk a három ember által inszenizált szajáni esetet, a hol a szónok azt proponálta az egybegyűlt szegény lakosoknak, hogy utasítsák a képviselőt, miszerint a törvényjavaslat ellen szavazzon, mert különben elseprik a magyart a földszinéről és németté varázsolja át a kormány.

Ugyan mit mondaná az ellenzék és az általa vezetett ifjuság, ha az uzdini kerületben Polyt által egy népgyűlés tartatnék, és ez kimondaná, hogy Magyarországból vojvodinát kell újból alakítani, s felhívni a jelenlegi törvényesen megválasztott szabadelvű képviselőjét, hogy hozza ezt az országházban indítványba? — Vajjon jogos és törvényesnek tartaná az ily népgyűlés akaratát? vajjon a választó polgárok-nak a szavazásnál érvényesített jogát semmisnek nyilvánítaná? vajjon azt mondaná: „haszontalan ez a kormány, mert nem hallgatt a nép szavára.“

Lám mily lejtőre juthat az ember

akkor, midőn tévton járva a helytelen eljárás által helyeset, a törvénytelen által pedig törvényest akar erővel és pressióval elérni; — mily veszélybe döntheti a hazát az ellenzék, midőn izgatások által az egyik nemzetiséget a másik ellen uszítja.

Sokat lehet elérni ésszel és tapintattal, de roppantúl lehet rontani a legcsekélyebb badarsággal; — és miglen az ésszerű és tapintatos eljárás eredménye mindenha üdvös, — addig a megfontolatlan cselekedet resultatuma csak szerencsétlenség von maga után, és ha per in concessum reparálható is némelykor a bal lépés, következményeiben soha sem lehet üdvöz.

Maradjunk mi Torontál megyeiek az alkotmány szabályai mellett, tiszteljük a törvényt, és arra támaszkodva óvakodjunk megzavarni az eddig megörözt felebaráti jó egyetértésünket. — bizzuk a törvények hozatalát a parlamentre, legyünk bizalommal kormányunk iránt, és meg fogunk győződni, hogy ez üdvösebben intézندی el ügyeinket, mint a nagyhangú népboldogítók, és a diákok serege, kiknek feladata tanulni, és szüleik várakozásának jó magukviselése által megfelelni, nem pedig törvényt hozni, vagy annak hozatalánál döntő szavazatot vindikálni maguknak.

A hazafiságot nem lehet röffel mérni, és mentül több ember vallja magát hazafinak, annál jobb dolga van a hazának, — de ha a nézetkülömbőség szerint mérlegeljük a hazafias érzelmeket, ha nem tettek hanem frázisok után ítéljük meg az embert, akkor az lesz a legjobb hazafi, a ki legjobban tud lármázni és gorombáskodni, a higgadt, tapasztalt, művelt államférfiak pedig, miután túl nem kiabálják amazokat hazaárulókká, nemzetellenes czudárokká bélyegeztetnek.

Jaj nekünk, ha ez uton haladnánk.

.... y ... e.

### Farsangi levél.

Uj-Pécs, 1889. január 30.

Tekintetes szerkesztő ur!

Jelentem alásan, hogy megérkezett; ámbár későbbben mint egyebkor; nem Karneval herceget értem, mert az már régen járja a tánczot, tombol mámorában. A tél fagyos tündére átsuhant a földön s fehér, jeges virágot szór le utjára a hóhelyer millió csillagában. Tavasz virága nem igazibb gyönyörűsége a kikeletnek, mint a milyen igazi szépsége a télnek a hó. Ez a téli virág, mely bokréttánsz karikázva lepi el az egész világot, csak úgy csábit, csak olyan kedves a maga idejében, mint az, a melyikből illatot hajt ki a nyári

napsugár. A téli tájkép báját és varázsát fokozza a csillogó kristály pánczél, melyet szintén a lehulló hó von a fák ágaira és a kiszáradt sarjura.

De mit is törődünk mi most a zimankós téllal; itt bent a teremben, no meg a szivben, igazi nyár van, nem mondhatom, hogy tavasz, hiszen már ősz mutatkozik — hajamban! . . .

Hej, mily igazi gyönyörűség az, a földi paradicsomban: a ragyogó csillár szétárasztott sugaraitól vakító fényvel tündöklő teremben, lengő nimfák karjain lebegni, belehelni az atmoszféra kábitó illatát, mitől megittasodik a lélek, és elmerül az andalító zene hanghullámában, a képzelet szárnyán csapongva az édes ábránd honába, hol boldogít a szerelem, oly édes a vágy birni azt, kit imádunk! . . .

Ejnye, be restellem a dolgot, hogy én rajtam is erőt vett a szerelem hatalma, ez az átkozott furis már ismét bélopta magát az én kiaszott, vén szivembe, melynek már gyűlöletes a szerelem méze, mert imádja a gyűlölet. Kaczagnom kell önmagamon, mily döröcsög! egy oly vén, kiélt roué még lelkesülni is tud egy pár farsangi, felezicizomázott ugránczó figuráltságán! Vége minden filozófiának, minden tudománynak és böles tapasztalatnak! Dehát mikor az a lady patroness . . . apropos számot kell adnom először ama tiszttség, vagy ha úgy tetszik, méltóság geneziséről. A régi író-gárda egyik kimagasló alakja, ha jól tudom — Pákh Albert — csinálta azt a szót, hogy „bálanya“, volt is keletje, nem ugyan a bálányának, hanem a szónak; felkapták, de később kiment a divatból, mert természetes következményképpen a bálanya: „bállány“, ki bizony nem volt mindig — bálvány (ha csak nem olyan sóból való a bibliából!) lett aztán: „háziasszony“, ez se vált be, mert ez degradálta a „five o clove“ bájos urnójét; kölesöztünk tehát az angol haüte-völééből egy „lady patroness“. Mily nagyszerűen hangzik az: lady patroness! mikor a tapsifüles riporter elragadtatásában nyikorgó dicsőhymnusokat zeng az iparos-bál lady patronesséről X-né „önagyságáról“, kinek másik életpárja otthon ül a háromlábú trónuson, belemélyedve a lábtümművészet magasabb tudományába, ki talán maga készíti kedves felesége önagysága udvarlójának, akaron mondani tánczosának a bálí — czipőjét. Vagy mikor a bájos varrónőket és szobacziézsokat (kérem, netes-sék összetéveszteni: a szobacziézsokkal!) írja le mézbe mártott tollal, oh, az felséges, az isteni! hány ragyogó szempár löveli sugarait és mennyi tiszaurástól nyíllalik a szegény újságíró riporteri

szive! Hja, a háladatosság szép erény és ezt gyakorolni kell az újságíró nép-séggel szemben mert az furcsa egy nációzóm.

De hát hiába, ez a világ folyása, én magam is a gunyolódók táborában, gunyolom magamat. Betrogene Betrüger! mondja Lessing. De akármit is mond ez az ur, egy szép asszony mindig szép asszony, ki képes a leg-elfásultabb férfi szivét is izgalomba hozni, lelkét képes ábrándolókussá tenni, keblét a szerelem izzó parázsával hevíteni, eszét megzavarni. Ismerek én a közelmúlt farsang fényes parketjéről egy viruló szép asszonyt, ki fiatalágának és égi bübájának teljes virágjában két minőségben szerepelt: mint lady patroness és mint bálkirálynő egy személyben ugyanazon a teremben ugyanaz este. Felsőcsécsé, királynői termete, karesu, remek mint a libanoni cedrus; szép mint Jericho rózsája; elegáns, chices modora, finom, keces mozdulatai oly édes harmoniában vannak mint egy Heinebeli költemény: „Hier athmet wahre Poesie! Anmuth in jeder Wendung! Und auf der Stirne trägt das Lied den Stempel der Vollendung“. Az a gyönyörű fő azokkal a fekete selyemszálakkal oly kecesen nyugszik a sugár termeten, mint rengő indáján a fésző rózsá. „O, welche göttliche Idee ist dieser Hals, der blanke, worauf sich wiegt der kleine Kopf, der lockige Hauptgedanke!“ Ime, beletévedtem a frázisok tömkelegébe, meg pláne német nyelven dicsőítem az isteni remekművet, pedig most nem szabad ám — germanizálni; még ujjamra kopint-hatnak, ha nem szolgál tanulmányul a magyar parlament mostani vitája: a sovínismus még kikiálthat „Schulver-eines germanizátornak!“ Pedig az a szépség, magyar szépség, magyar az, a szó szorosabb értelmében, nyelvben, színben, gondolatban; magyar annak minden ize, a legkisebb porczikája, szivének minden dobbanása, lelkének minden vágya — magyar! Ha igaz az, hogy a szem a lélek tükre, akkor a legnemessebb lélek lakik ez angyali, szép természetben, mert azok a legszebb szemek, melyek oly sötéttségét, oly tulvilági gyönyört rejtenek magukban és csupa jó-ságot, csupa szelidséget, nyájasságot sugároznak feléd. A ki nem látott még égi mosolyt, az nézze meg azokat a piros ajkakát, melyek mogyorónagysá-gban vannak egymástól távol, a ki nem hallott még isteni hangot, az hallgassa meg, mikor szól; szép csengése szavá-nak, lágy zengése hangjának édes harmoniába olvad, mely lényét oly tökéletessé teszi. Míveltség és nevelés úgy párosul nála, mint a báj és kellem, szépség és szellem, jószág és jellem; szóval: ideális szép, magasztos ígéző,

## TÁRCZA

### Farsangi kirándulás.

Ha a „Pesti Hirlapnak“ tudomására jut, hogy mi Kis-Zomborban voltunk bálon és ha megtudja, hogy Antalfalvára, Titelbe, Törökbeesére, Elemérre, sőt Temesvárra is eljárunk tánczolni, — bizonyos vagyok benne, hogy „Tánczoló vármegye“ czim alatt egy egész czikk-sorozat fog megjelenni, és még megérjük, hogy a fővárosból ahol a fiatal emberek már ugyis nagyon blazirtak, ajánlatot kapunk és kibérelnek bennünket tánczosoknak.

Pedig nem is vagyunk mi olyan szenvedélyes tánczosok és csak a véletlen, vagy a viszonyok és körülmények sodornak bele a mulatságba. Így például Antalfalvára hivatalból. — Titelbe politikából. — Törökbeesére tisztelből. — Elemérre barátságból. — Temesvárra pedig ndvariasságból mentünk el tánczolni, — csupán Kis-Zomboron tánczoltunk jókedvünkben.

Én a részemről az idej farsangon már le akartam mondani a tánczról és háttérbe vonulni, hogy a fiatalabb nemzedéknek ne lábatlankodjam, és mégis bele ugrattak. — De hát ki is állhatna ellen a szives meghívásnak amikor a jó öreg Mili néni bált rendez kisdédovája javára. Még bójtben is jól esik

az embernek Rónay Jánosék házában néhány napot tölteni, — hát még balra hogy ne mennék Kis-Zomborba. — eljőnnék erre még Kochinkinából is.

Ahogy a meghívót megkaptam, azonnal elhatároztam hogy elmegyek, és nem sok fáradságomba került e kirándulásra egy háromtagu társaságot megalkotítani. Volt ugyan velünk még egy negyedik is, de ez Szegeden roszul lett, aztán meg nem is tánczos, tehát őt nem számítom.

Mielőtt elindultunk volna, mint afféle jól fegyelmezett csapat, felosztottuk a szerepeket, hogy fellépésünk annál impozánsabb legyen.

Tóni a legszebb: ő lesz a dandy. Ő fog a lányoknak udvarolni s kötelességévé tétetvén, hogy valami verseskönyvből minél több citatumot tanuljon be. Még az utra is czilindert meg lakkezipőr kellett felvennie.

A vigkedélyű Géza pajkos csinyjeivel és örökké nevető szemével arra volt hivatva, hogy a hölgyeket általában mulattassa.

Nekem pedig mint a legöregebbnek és legkomolyabbnak a higgadt férfit kellett játszanom és az volt a feladatom, hogy a mamákat foglalkoztassam és az öreg urakkal politizáljak.

Ezenkívül még elhatároztuk azt is, hogy mivel az uton háromszor kell jegyeket váltani, ezt mindig egy másikunk teljesítse, valaminthogy a podgyászt is felváltva kezeljük.

Igy felkészülve aztán a kirándulás igen mulatságosnak ígérkezett.

Kikindáig ugyan nem volt épen jó dolgunk, mert a vasuti kocsi meleg-ségének hiánya dermeszteni kezdte jó kedélyünket. — de csakhamar kifogtunk rajta, mert a coupéban megtanítottuk Gézáat dreischnittet tánczolni, amitől jól megmelegedtünk.

Kikindától Szegedig azonban igen kellemesen mulattunk, mert az „Orient express“-en egy ismerős kisasszonnyal kerülünk egy coupéba, aki Budapestre utazott . . . szintén tánczolni. Olyan vigan csevegett a kedves, hogy megéhezett tőle és egy borjuszélet után vágyódott. Bekísértük tehát a vonat éttermébe, hogy tanui lehessünk a borjuszélet boldogságának, amelyet gyöngy-sor fogai fognak elmorzsolni.

Nem sokat fogyaszthatott el belőle, mert olyan sovár szemekkel ültük körül azt a schnitzlit, hogy jó szive megesett rajtunk és megkínált belőle; mi pedig egy pillanat alatt szét szedtük az egészet és megettük a kellemes utazás emlékére. — Szegénykének csak a krumpli maradt. — Valkánynál már olyan jó kedvünk volt, hogy a békésebb utazók fizettek és eltávoztak az étteremből.

Kár, hogy az az express olyan gyorsan jár, mert alig egy negyedóra mulva már Szegeden kitétek bennünket; ekkor egyik társunk már annyira lelkesülve volt, hogy hajlandó lett

volna a szép utitársnét Budapestig elkísérni.

Mint hogy a Kis-Zombor felé menő vonat csak néhány óra mulva indult, és negyedik czimboránk kissé roszul lett, bevittük Szegeden a városba, hogy ott magát estig kipihenhesse.

Miután őt elhelyeztük, kimentünk az utcára kóborolni. — Epen hetivásár volt, s kellemetlen hideg idő. A piacon az emberek csakugy didergtek. Az asszonyoknak különösen a lábuk fázhattott a rövid viganókbán, mert minduntalan lekuporodott egyik vagy másik a piacon, hogy lábait maga alá vonva kissé megmelegíthesse, s addig fel nem kelt, míg a hó meg nem olvadt alatta. Nekünk is jól esett volna a bunda, és irigykedve néztünk egy-egy mellettünk elhaladó ruhára, milyen jó volna ilyen hatalmas kemenczében legalább egy negyedórát tölteni.

A szükség találékonytá tett és az az eszménk támadt, hogy elmegyünk a subásokhoz és az alatt az ürügy alatt, mintha ruhát akaránk venni, magunkra veszünk egyet, s addig próbálgatjuk, veregetjük egymást, míg megmelegszünk benne.

Odamegyünk az egyikhez, akinél legalább száz szebbnél szebb ilyen hatalmas jószág volt a földre kiterítve.

(Vége következik.)

nséges isteni! Bájának varázshatalma mindenkit büvökörebe von.

Nemde, uram és hölgyeim, ilyennek kell, hogy legyen a lady patroness! Önök is meghódolnak, térdre borulnak előtte? De hol lehet most oly bált látni, hol oly lady patronessék sze. e. pelnek; úgy vagyunk vele mint az egyszeri cigány, ki egy gombot talált, elvitte a szabóhoz, kérve őt, varrjon hozzá — kabátot. Tetszik érteni?!...

For ewer! God by!

Áldori Bertalan.

## HIRHARANG.

**\* Rendkívüli közgyűlés.** Főispán ur ő méltósága, Rudolf trónörökös Ó Fensége váratlanul történt gyászos halála alkalmából f. évi február hó 7-ére rendkívüli közgyűlést hívott egybe, hogy alkalma legyen a megye közönségének e megrendítő esemény következtében az általános részvét miként történendő kifejezésére nézve nyilatkozni.

**\* Rudolf trónörökös Ó Fensége** megrendítő halála folytán vallás- és közoktatásügyi magy. kir. minister ur távsürgőnyileg a kir. tanfelügyelő útján elrendelni méltóztatott, miszerint az iskoláépületekre gyászlobogó tüzesék a temetés napján pedig az oktatás beszüntetessék.

**\* Kegyeletes alapítvány.** Néhai Hertelendy Gyula volt bocsári birtokos édes atyjának néhány Hertelendy Miksának Torontálmegye több országgyűléseni követének és 1849. évben kormánybiztosának örök emlékére végrendeletileg két alapítványt tett és pedig a budapesti nemzeti színház nyugdíj-alapjának „Hertelendy Miksa alapítvány” czimen 500 forintot; és egy, a magyar tudományos akadémia által legjobbnak ítélt eredeti magyarádára megjutalmazására szintén „Hertelendy Miksa díj” czimén 500 forintot hagyományozott. Mindkét összeget az örökösök legközelebbi rendeltetési helyére küldendik. A nemes lélek még utolsó perczében is jótékony és áldásos jelét adta azon kegyeletnek és szeretetnek, a melylyel a megyében is feledhetlen emlékü atyja iránt viseltetett.

**\* Eljegyzések.** Skossa Dezső torontálmegyei kir. s. tanfelügyelő f. évi január hó 28-án eljegyezte Mikosévits Mariska kisasszonyt Zentán. — Benkovits Miklós birtokos f. é. január hó 29-én eljegyezte Jánoky Mariska kisasszonyt Nagy-Becskereken. Kívánjuk, hogy ezen valódi benső érzelmeken alapuló frigyek az emberi kor végső határáig terjedő boldogságot biztosítsanak a részeseknek.

**\* Haláleset.** — Özv. Theodorovits szül. Hegedüs Erzsébet szanádi postamester nő f. é. január hó 25-én életének 35-ik évében három napi betegség után meghalt. A még fiatal özvegy ifjú erejének feláldozásával fáradozott őt kis koru gyermekének felnevelésével, s a halál ép akkor ragadta el, midőn legidőbb leányát férjhez adás által már ellátta volna. Az árva maradt kiskoru gyermekek gyámjaul Hegedüs Miklós főszolgabíró a megboldogultnak öcsése mint a család legidősből férfi tagja lett kirendelve, ki azokról már eddig is atyailag gondoskodott. — Szolgáljon a gyászolóknak rokonaik és ismerőseik részvéte, és különösen a kiskoru árva-ak atyailag gondoskodó gyámjukba vetett feltétlen bizalmuk némi vigaszul.

**\* Tűzoltók bálja.** N.-Becskerek város önkéntes tűzoltói mint minden évben úgy az idén is saját pénztárjuk javára bált rendeztek. — Lényegesen különbözött az ideai bál a múlt éviéktől úgy a rendezés mint a közönség és siker tekintetében. Az ideai bál nem vendéglőben, hanem a városi színházban rendeztetett, melyet Jankó Agoston segédtrist mint főrendező tűzoltói jelvényekkel oly izlésesen ékesített fel, hogy minden belépő meglepetve adott kifejezést tetszésének és elismerésének. A közönség kizárólag tisztességes polgárokból és hölgyekből állott, mire az

azelőtti tűzoltóbálakon nem nagy figyelem fordítottat. A siker felülmúlta a várakozást. A tánc a legkedélyesebb hangulatban s lankadhatlan kitartással a reggeli órákig tartott, a pénztár pedig 210 frt tisztajövedelmet tüntetett ki. Az ezidei tűzoltóbál azon örvedes benyomást tette reánk, hogy ezen testület önézretre ébredve kifelé is nagyobb tekintélyt viv ki magának mi nagy hasznára válik, s mi legnagyobb részt jelenlegi főparancsnoka zombori Rónay Jenő kir. tanácsos, alispán érdeme, ki erélyes és tapintatos eljárása által ezen testületet máris azon polczra emelte a mely azt méltán megilleti. — Vezérelje a rendezőket a jövőben is azon elv, melyet az ideai bálnál szem előtt tartottak, s biztosak lehetnek a felől, hogy a tűzoltóbál városunkban a farsang egyik legkedveltebb és leglátogatottabb mulatsága lesz.

**\* Tűzoltók bálja.** Még alig viseltetett N.-Becskerek város közönsége és vidéke egy mulatság iránt oly lázas érdeklődéssel mint a tb. aljegyzők által f. hó 7-én rendeztetni szándékolt tánczvigalom iránt. Messze vidékekről és három szomszéd megyéből érkeztek e mulatságon való részvételtől szóló tudósítások, s nagy zavarban vannak a rendezők a meghívók miatt, mert nem remélve és számítva ily nagy érdeklődésre, 400 darab meghívó szétküldése után most már csak lapunk útján hívják meg mindazokat, kik ezen mulatságon való részvételtre igényt tartanak, s kik mindenestre szívesen látott vendégekként fognak fogadtatni. Mindez az országot és nemzetet ért gyászos esemény miatt most bizonytalan időre halasztást szenved s felhívjuk a közönség figyelmét lapunk legközelebbi számára, melyben a tb. aljegyzők tánczvigalmának megtartására kitűzendő új határidő közöltetni fog.

**\* Tisztviselők bálja.** N.-Becskerek városban lévő tisztviselők és hivatalnokok „Általános tisztviselők bálja” czim alatt folyó évi márczius hó 2-án tánczvigalmat szándékoznak rendezni. Az eszme több „kellemes” urtól származik, kiknek megbízásából Kádár Gyula kir. aljárásbíró már értekezletet is hívott össze, mely értekezleten jelen volt tisztviselők és hivatalnokok egy 15 tagból álló bizottságot bíztak meg a rendezéssel. — A rendező bizottság elnökeül Dániel László m. főjegyző lett közlekedéssel megválasztva s január hó 31-én egy több tagból álló kiadótságot a főjegyző urat felkérte ezen tisztség elvállalására, mit az a legnagyobb készséggel meg is tett. — Részletesebb tudósítással legközelebb szolgálunk.

**\* Álarzos bál.** A f. hó 2-ára tervezett álarzos és jelmez-bál közbejött akadályok folytán egyelőre elmarad. A bál valószínűleg jövő szombaton fog megtartani, mi a nagy közönségnek falragaszok útján fog tudtára adni.

**\* Körvadászat.** Hogy az ideai vadász-évad mily szegény nyulakban legjobban bizonyítja azon körülmény, hogy alig hallani kör- vagy hajtóvadászat híreit. F. évi január hó 25-én Pap Simon eleméri nagybirtokos rendezett birtokán körvadászatot, melyen 15 n.-becskereki uri vadász és 80 hajtó vett részt. Az eredmény, tekintve a bevezetőleg említett körülményre, kielégítő volt, de ha a vadászat rozabb eredményel végződik is, megelégedetten mehetek haza a vadászok, mert bő kárpótlásban részesültek fáradságukért Pap Simon ur vendég szerető házánál, hol este 6-ig tartó kitünő ebéddel lettek megvendégelve.

**\* Vallás- és közokt. m. kir. minister** ur ő nagyméltósága Kopesa András domasina gör. kath. tanítót, ki lopás vétsége miatt egy havi fogházra és egy évi hivatalvesztésre elítélte, a tanítói pályától eltiltotta.

Vallás- és közokt. m. kir. minister ur Pakán Lajos lajosfalvi községi tanítót jelen állásában végleg megerősítette.

Vallás- és közokt. m. kir. minister ur 1888-dik évi december hó 20-án 17589. sz. alatt kelt rendeletével közli

a kir. tanfelügyelővel az állami, községi, társulati és magán tanintézetekben, továbbá a kereskedelmi és alsó foku ipariskolákban használható tan- és segédkönyvek megbirálása, engedélyezése és használatba vétele tárgyában alkotott szabályzatot. Szóban forgó szabályzat minden egyes iskola által leendő beszerzés tárgyában a kir. tanfelügyelő a kellő intézkedéseket már megtette. Kapható ezen szabályzat Budapestben a magy. kir. egyetemi nyomdában. Ára 10 kr.

**\* Nem mind arany a mi fénylik.** Mindenki ismeri a kereskedésekben előforduló közkedveltségű gyógyfűszappant, fogpasztát, fogport, szájjvizet sat. Az ember egyszerűen a legközelebbi üzletbe vagy gyógytárba fordul, kéri a kívánt szappant, szájjvizet vagy fogport és megelégszik azzal, a mit kap. A közönség azt hiszi: az egyik olyan mind a másik, pedig ez a közönség a konzerváló orvosi szerek megválasztása körül a legnagyobb vétek önmaga ellen. I drb Popp féle gyógyfűszappan 30 krba kerül és ez a szappan mégis feltűnően különbözik a többi szappanféléktől. Első sorban nem drága, mert egy darab, egy család részére egy hóig elég, és e szappan kiváló gyógytulajdonságai mellett a legfinomabb pipere szappan. Dr. Popp udvari fogorvos egyéb készítményei mint Anatherin szájjvize, melynek palackjait most tetemesen megnagyobbitotta, fogpasztája és fogpora oly különlegességek melyek a számos ártalmas hamisítások dacára, általánosan kedveltnek, az egész világon el vannak terjedve, és kiváló gyógyhatásuk miatt, melyekkel minden száj és fogbaj ellen használnak, egyedül kiprobált szájkonzerváló szereknek tekinthetők. Hamisításoktól azonban óvakodni kell és csak Popp-féle készítményeket kell elfogadnunk. E szerek helyben kaphatók: Kellner J., Mencez L., Kovács S. gyógyszerészeknél, Kokits A. F., Weisz H. és Deutsch M. kereskedőknél.

**\* Külső használatra.** Testrészek fájdalmait, csúszos és kösvényes bajok és mindennemű gyuladások a „Moll-féle francia borsesz”-szel gyógyítatnak biztos sikerrel. Egy üveg ára 90 kr. Szétküldés naponkint utánvétellel Moll A. gyógyszerész és es. k. udv. szállító által Bécs, I. Tuchlauben 9. A vidéki gyógyszerárakban és anyagkereskedésekben határozottan Moll-féle készítmény kéréndő az ő gyári jelvényével és aláírásával.

## Szerkesztői üzenet.

A „Gross-Kikindaer Zeitung” szerkesztőségének. A megrendítő csapás, mely Rezső trónörökös váratlan halálával szeretett uralkodónkat s vele a nemzetet sújtotta, azon kegyeletnek, mely ilyen alkalmakkor lelkünket komoly eszmélkedésre hívja fel, még annyi engedményt sem adhatunk, hogy bárkivel a műveltség határaitól netalán túllépő polemikába bocsátkozhatnánk.

Felelős szerkesztő: **Lauka Gusztáv.**

## Hivatalos rész.

3445. sz. 1889. Torontálmegye alispánjától.

### Hirdetmény.

Valamennyi járás főszolgabírájának, Nagy-Becskerek város polgármesterének és gróf Bethlen Miklós helyhatósági biztosnak.

Rudolf trónörökös ő császári kir. Fensége váratlan elhunyt nemcsak a Felsőes uralkodó házat, de az országot és a hűnépek millióit a legmélyebb gyászba borította, hogy Torontálmegye közönségének is alkalma nyíljon ezen megrendítő csapás feletti őszinte fájdalmas részvételének kifejezést adhatni főispán ur ő méltósága f. é. február hó 7-ik napja délelőtt 10 órájára rendkívüli közgyűlést tűzött ki.

Felhívom tekintetes czimet, hogy ezt a járása (város) területén haladéktalanul közhírré tenni, az ott tartózkodó megye bizottsági tagokat erről külön értesíteni és ennek megtörténtéről jelentését 8 nap alatt ide be-terjeszteni sziveskedjék.

Kelt Nagy-Becskereken, 1889. febr. 1-én.

Alispán hiv. távol:  
**Dániel, m. főjegyző.**

## VASUTÜGYEK.

(Szab. osztrák-magyar államvasutársaság.)  
(Kedvezmények a kilométerbérlet-szelvényfűzeteknél.)

A Kilométer-bérletjegyek elterjesztésének céljából a szab. osztr. magy. államvasutársaság igazgatósága az összes magyar vonalaira, valamint a mar-chegg-bécsi vonalára nézve a következő kedvezményeket engedélyezte:

Az 1889. évi február hó 1-vel a budapesti-bécsi és megfordított irány-bani jegyek váltásánál express és futár-vonatoknál 315 km. helyett csak

285 km.-re és személyvonatoknál 260 km. helyett csak 250 km.-re szóló szelvények fejtenek le.

Ezáltal a Budapest és Bécs közötti menetdíj az

I. osztályban

6000 kmtnyi bérletnél 10 frt 69 kr.  
10000 kmtnyi bérletnél 9 frt 60 kr.  
16 frt — ellen közönséges menetjegyekkel.

és a II. osztályban

6000 kmtnyi bérletnél 7 frt 98 kr.  
10000 kmtnyi bérletnél 7 frt 20 kr.  
11 frt — ellen közönséges menetjegyekkel.

További kedvezmény az ilyen jegyek tulajdonosainak még az által is nyújtatik, hogy az őket kísérő ugyanazon vonaton és osztályban és ugyanazon rendeltetési állomásra utazó családtagjai számára is menetjegyeket kilométer szelvényekkel válthatnak.

Ezen kilométer-bérletszelvényfűzetek a szab. osztr. magy. államvasutársaság bevételi ellenőrségénél (Teréz-körút 60) valamint a városi menetjegy irodájában (Dorottya utca 4.) és a szab. osztr. magy. államvasutársaság valamennyi állomási főnöke útján rendelhető meg, a fénykép átadása illetve beküldése és az esedékes bérletdíj lefizetése mellett.

Az igazgató bizottság.

## VEGYES.

„The Gresham” életbiztosító társulat Londonban. E társulat évi jelentése, mely az 1888. június 30-án befejezett 40. üzlet-évről szól és a részvényesek 1888. december 28-án tartott rendes közgyűlése elé terjesztett, rendelkezésünkre állván, annak következő főponjtait közöljük: Az elmúlt év eredménye rendkívül kedvezőnek mondható. A társulathoz az utolsó év alatt 5932 biztosítási ajánlat nyújtott be 50,971,150 frank értékben, melyek közül elfogadtattak 5317 db 43,993,750 frank biztosítási összeggel és erről a megfelelő számú kötvény ki is állítottattott. A díjbevétel a visszabiztosítási díjak levonása után 14,944,278 frank 95 cts-ra rug. mely összegben az 1,596,249 frank 17 cts-ot tevő első évi díjak befoglaltak. A kamatszámola mérlege 4,217,019 frank 78 cts-ot tesz, a mi által a társulat évi jövedelme a díjbevétel hozzászámításával 19,161,298,73 frank-ra emelkedett. A társulat az elmúlt év folyamánban 8,478,973 frank 10 cts-ot utalványozott oly követelések folytán, melyek életbiztosítási kötvényekből eredtek. — Lejárt kiházasítási és vegyes biztosítások fejében fizetett a társulat 2,082,000 frank 75 cts-ot kötvények visszaváltására 1,138,985 frank 10 cts-ot fordított. A biztosítási és járadék-alapok 4,243,651 frk 35 cts-mel gyarapodtak. Az összes eszelekvő vagyon az üzleti év végével 102,846,222 frk 47 cts-ra rugott. Tőkebefektetések: 572,238 frk 03 cts. a brit kormány értékeiben, 528,113 frk 23 cts. az indiai és gyarmati kormányok értékeiben; 15,518,180 frank 73 cts. idegen államok értékpapírjaiban; 2,374,307 frk 18 cts. vasuti részvényekben, elsőbbségek és garantált; 43,316,000 frank 63 cts. vasuti- és egyéb kölcsön-kötvényekben; 16,347,199 frank 28 cts. a társaság ingatlanaiiban, mely összegben a társaság bécsi és budapesti házainak értéke befoglaltatik; 8,488,624 frk 05 cts. jelzálogban és végül 15,701,559 frk 34 cts. különböző értékekben. A budapesti főigazgatóság az intézet saját palotájában a Ferenz Józseftérben van. 46

## Arverési hirdetmény.

Karlova községi legeltetési jog f. évi február hó 9-én d. e. 10 órakor árverés útján egy evre bérbe adni fog.

Kikiáltási ár 12000 frt, mely után 10 százalék bánatpénz leteendő.

Zárt ajánlatok elfogadtatnak.

Az árverési feltételek a község jegyzői irodában betekinthetők.

Karlován, 1889. január hó 30-án.

(60—1.1) **Karlova községelöljárósága.**

380. sz. 1889. (59—1.1)

## Felhívás.

A nagy-kikindai országos vásártér az 1888. évi VII. t.-cz. életbeléptetése alkalmából a nm. m. kir. földmívelés-, ipar- és kereskedelemügyi minister ur által 1888. évi 40000. sz. alatt kibocsájtott magas rendelete értelmében rendezendő lévén, felhivatnak mindazok, kiknek az említett vásártéren állandó fabódéjuk van, miszerint ezen bódéjukat f. évi február hó 15-éig annál is bizonyosabban távolítsák onnan el, mivel ezen határidő letelte után érintett bódék az illető tulajdonosok költségén onnan el fognak távolíttatni.

**Pavlovics, jegyző. Vidák, bíró.**

351. sz. ex 1889.

(49 3.1)

## Hirdetmény.

A nagyméltóságú közmunka- és közlekedési m. kir. ministerium f. évi január hó 18-án 2469 sz. a kelt magas rendeletével a temes-begavölgyi vízszabályozó társulat által az O-Bega-Beregszó balpartján Németh község határában épített töltésekhez elfoglalt fölterületekre nézve a kisajátítási eljárást elrendelvé, a tárgyalás folyó évi február 23-án, délelőtt 9 órakor Németh községben (község-házánál) fog megtartani.

Felhívtnak tehát az érdekelt felek, hogy fenti időre kitűzött tárgyaláson annál inkább megjelenjenek, minthogy a bizottság a kisajátítási terv megállapítása felett akkor is érdemileg határoz, ha az érdekelt felek közül senki sem jelenik meg.

A kisajátítási tervrajz és összeírás Németh község-házánál 15 napi közzemlére kitétetek.

N.-Beeskerek, 1889. jan. 23-án.

Hertelendy. főispán.

211. sz. kig. 1889.

(32—3.3)

## Pályázat.

Torontálmegye török-kanizsai járásba kebelezett Tisza-Szent-Miklós községében a községi jegyzői állomás megüresedvén, annak betöltése czéljából a pályázat ezennel hirdetik.

Ezen állomással következő javadalmas van egybekötve: évi fizetés 600 forint, utáltalány 100 frt, irodaáltalány 100 forint, nyomtatványok beszerzése és jegyzőkönyvek bekötéseért és irodai világítás és fűtésre 200 frt. Ezenkívül 3 szoba és a megfelelő melléképületekből álló lakás élvezete, ugyanekülben a képviselői testület által meghatározott magánmunkalátokért járó díjszedés.

A pályázni kívánók felhívtnak, hogy az 1883. évi I. t. cz. 6. §-a értelmében felszerelt kérvényeiket az alább kitett választási határnapot megelőzőleg alulírt szolgabírószághoz nyújtsák be.

A választás Tisza-Szent-Miklós községében f. évi február 14-én, d. e. 10 órakor fog megtartani.

T-Kanizsa, 1889. január 14-én.

Issekutz Antal, főszolgabíró.

## Hirdetmény.

A N.-Beeskereken székelő „Torontálmegyei takarékpénztár és hitelbank“ f. évi február 10-én d. e. 9 órakor saját gyűléstermében tartandja

### XXI. rendes évi közgyűlését

melyre a t. cz. részvényesek az alapszabályok 13. §-a\*) szerint személyesen, törvényes képviselők vagy meghatalmazott részvényesek által való megjelenésre tisztelettel meghívtnak.

#### Tanácskozási tárgyak:

1. A jegyzőkönyvet hitelesítő bizottság megválasztása.
2. Az igazgatóság évi jelentése és a zármerleg előterjesztése.
3. A felügyelő bizottság jelentése és a felmentvény megadása.
4. A tiszta nyereségy hovatfordítása iránti intézkedés.
5. A választmány kiegészítése.

N.-Beeskereken, 1889. január 12-én.

Az igazgatóság.

#### \*) Kivonat az alapszabályokból:

13. §. A tanácskozási és szavazási jog a közgyűlésen gyakorolható személyesen, törvényes képviselő vagy a részvényesek közül választandó meghatalmazott által, azonban csak úgy, hogy kiki magát az őt a 14. §. értelmében illető szavazatok erejéig csak egy részvényes által képviseltesse s hogy akár a maga, akár más, akár pedig a maga és más részvényei után a 14. §-ban megengedett 20 szavazatnál többet senki se élvezhessen.

Szavazati joggal azonban akár saját részvényei után, akár pedig meghatalmazotti minőségben csak az élhet, kinek nevére a részvénykönyvben az illető részvény legalább 6 héttel a közgyűlés előtt átiratott és ki részvényeit a szelvényivel együtt legalább 3 nappal a közgyűlés előtt az intézetnél vény mellett letette. (29—1.1)

Zármerlegünk a hivatalos órákban intézetünk helyiségeiben megtekinthető.

## Hirdetés.

A szabályszerű hat év letelvé, a felszámolásban lévő

### Német-szerb-czernyai hitelszövetkezet

igazgatósága a keresk. törvény 249. §-a értelmében ezennel közhírré teszi a nevezett hitelszövetkezet

#### feloszlását

és felhívja a hitelszövetkezet hitelezőit, hogy hat hónap alatt, e hirdetés háromszori közlése napjától számítva, követeléseiket érvényesítsék. (38—3.2)

Német-Czernya, 1889. évi január 19-én.

Az igazgatóság.

## Meghívás.

### Az ittebei takarékpénztár és hitelszövetkezet

1889. évi február hó 14-én délelőtt 9 órakor

### III. évi rendes közgyűlését

tartja, melyre a tisztelt tag urak ezennel meghívtnak.

#### Targysorozat:

1. Elnök és szavazatszedő bizottság megválasztása.
2. Az igazgatóság és felügyelő bizottság jelentése és a mérleg előterjesztése; valamint az igazgatóság és felügyelő bizottság részére a felmentvény megadása.
3. A tiszta jövedelem hovatfordításáról való határozat.
4. Az alapszabályok 28. §-a értelmében, igazgató, aligazgató, hat igazgatósági tag és 3 póttag; valamint a 34. §-a értelmében új felügyelő bizottság választása.
5. Az alapszabályok 57. §-ának megváltoztatása a tartalékalap 10.000 frtra leendő felemelése végett.

Az igazgatóság.

#### Zármérleg.

Vagyon.	Teher.
Pénztári-számla . . . . . 309-14	Üzletrész-számla . . . . . 13886-30
Váltó-számla . . . . . 36853-24	Betéti-számla . . . . . 14984-01
Kölcsön-számla . . . . . 3170- —	Visszszámítolási-számla . . . . . 7545- —
Előleg-számla . . . . . 383- —	Tartalékalap-számla . . . . . 2273-78
Zálog-számla . . . . . 30- —	Tartalékalap 20% nyereség hozzáírás . . . . . 455-48
Butor-számla 10% érték leírással . . . . . 221-13	Tiszta nyereség mint egyenleg . . . . . 1821-94
	<u>40966-51</u>

#### Nyereség- és veszteség-számla.

Tartozik.	Követel.
Kezelési-számla . . . . . 309-05	Váltó kamat-számla . . . . . 2545-83
Fizetési-számla . . . . . 340- —	Kölcsön kamat-számla . . . . . 140-88
Betéti kamat-számla . . . . . 1023-78	Előleg kamat-számla . . . . . 56-83
Visszszámítolási kamat-számla . . . . . 182-77	Zálog kamat-számla . . . . . —60
Adó-számla . . . . . 109-17	Késedelmi kamat-számla . . . . . 7-86
Községi költség-számla . . . . . 38-62	Kezelési díj-számla . . . . . 1545-95
Butor-számla leírás . . . . . 31-59	Intési díj-számla . . . . . 3-45
Tiszta nyereség mint egyenleg . . . . . 2277-42	Átiratási díj-számla . . . . . 11- —
	<u>4312-40</u>

Sz.-Ittebe, 1888. évi december hó 31-én.

Az 1888. év végével az alólírott szövetkezetnek volt 75 tagja 950 üzletrésszel; az év folyamán átruházott 17 tag 142 üzletrésszel 18 tagra. Üzletrész felmondás nem fordult elő. Miről a kereskedelmi törvény 246. §-a alapján ezennel jelentést teszünk.

A. Palanatsky s. k., Klein Mór s. k., Deutsch Jakab s. k., pénztárnok, könyvelő, aligazgató.  
Jenovay Zoltán s. k., igazgató. (54—1.1)

A kereskedelmi törvény 195. §-a alapján az alólírott felügyelő bizottság jelenti, hogy a fennebbi zárszámadást illetve mérleget a könyvekkel és pénztári állapottal összehasonlítván, azokat minden tekintetben helyeseknek találtuk; és egyttal az igazgatósággal egyértelműen ajánljuk, hogy az egész 1821 frt 94 krnyi tiszta nyereség a tartalékalap növelésére fordíttassék.

#### A felügyelő bizottság:

Grünwald József s. k. Jenovay Imre s. k. Schner Lajos s. k.

## FONTOS KÖZLEMÉNY

### Steinbach Sandor BÚTOR NAGYKERESKEDÉSE

BUDAPESTEN, Ferencz Józseftér 6. szám a lánczihiddal szemben az egyedüli telep Európában, mely képes több száz szoba berendezésre terjedő bútorraktárából eredeti bútortermékeket szétküldeni; ezáltal a t. vidéken lakóknak ama rendkívüli előny nyújtatik, ép úgy választhatni, mint személyes megjelenésnél, amennyiben kívánatra fényképek, szövetminták és árjegyzékek megtekintés végett a cég bérmentve küld szét. Egy még további kedvezmény abban áll, hogy száz forintot felül vásárlásnál kiesibeni árára helyett nagyban árák számíttatnak. Ebből kifolyólag bátran állítható tehát, hogy egy cég sem képes olcsóbb árákat szabni. (45/3.2)

Szolid kiszolgálataért kereskedik a cég régi jó hírneve.

## MOLL-SEDLITZ-POR

Tavaszi gyógyítás

Nyári gyógyítás

Őszi gyógyítás

Téli gyógyítás

Csak akkor valódi ha minden dobozon a gyárjegye, egy sas és MOLL A sokszorosított czége látható.

Gyors gyógyhatás mákos gyomor- és altestbajok, gyomorgörcs, nyálk, gyomorégés, székrekedésnél, májbajok, vertolulás, aranyér és a legkülönbözőbb női betegségeknél. Egy eredeti doboz használati utasítással 1 frt.

Raktárak az ország minden nevezetesebb gyógyszerüzében, MOLL A. gyógyszerész cs. kir. udvari szállító, Bécs, Stadt, Tuchlauben 9.

Szétküldés naponta utánvéttel, 2 doboznál kevesebb nem küldetik.

Elismerés MOLL A. urhoz Bécsben.

Ülő foglalkozásonnal az ön Moll-féle Sedlitzporai igen jó hatást gyakorolnak; ismerem ezt egyszer s mindenkorra és szívvel-lellemmel hiszem meg, mert mondom, mert ez-k a gyomrot jóvá és tőt könnyíté teszi. Tisztelettel

Steinko P. J., lelkész Honfennmaradásban.

## MOLL-FÉLE FRANCIA BORSZESZ ÉS SÓ

Legjobb bedörzsölő szer

köszvény csúsz

és minden meghűlési betegségek ellen.

Csak akkor valódi ha minden üveg MOLL A. védjegyet és aláírást viseli

Bedörzsölésnél sikeres használat közzemlé, és új mindennemű te-afaldalmak és bennlásnál, burogatás alakjában mind-n szerlem és sebénél, dagasztok, gyulladásoknál. Belsőleg vizes vízgyűjtő hirtelen rosszul, hányás, köhögés és hasmenésnél.

Egy üveg ára használati utasítással 90 kr. o. é.

Raktárak az ország minden nevezetesebb gyógyszerüzében és anyagkereskedésében.

MOLL A. gyógyszerész cs. kir. udvari szállító, Bécs, Stadt, Tuchlauben 9.

Szétküldés naponta utánvéttel, két üvegnél kevesebb nem küldetik.

Elismerés MOLL A. gyógyszerész urhoz Bécs

Kitűnő Moll-féle francia borszesz és sója vidékemen nagy szerelműen működik. Küldjön nekem 50 üveggel, mivel az emberiség segítségére készíttetek ohajtok tartani magamnál. Mely tisztelettel (253—3227)

Hornof, lelkész Micholup-ban

Kapható Nagy-Beeskereken: Menezer Lipót, Kellner József és Kovács Sándor gyógyszer. uraknál.